

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyi előfizetésre 12 korona
 Külföldi előfizetésre 20 "

Felolós szerkesztő:
 Rudnánsszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Gászló József.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 27

A látszat hazája.

— május 26.

Aldott szép ország ez a mi édes hazánk: hegye, völgye, folyója, kincse temérdek. Valóságos tündérkertje a természetnek.

De ha az ős magyar nemzet életét vizsgáljuk, rögtön szemünkbe ötlök, hogy itt minden csak látszat. Társadalmi, politikai, közigazgatási életünk csupa látszat, Ugy látszik, mintha egészségesek volnánk, pedig betegek vagyunk. Ugy látszik, mint ha önállóak volnánk, pedig pórázon járunk. És úgy látszik, mintha ősi szokás szerint minden a legnagyobb rendben volna, pedig, . . . De hiszen ezt mindenki érzi, tudja! Valósággal a szemfényvesztő látszatok hazája ez a boldog Magyarország.

Társadalmi életünk nyomorúságairól nem szólok ezuttal. Ugy is fölösleges, hiába való minden beszéd! Egy ország, mely dicsekedve hirdeti, hogy demokrata. Büszkén veri a mellét, hogy eltörölte az ősiséget, önként eltépte az évszázadokon át államfentartó uri középosztály a nemesi levelét. . . ma pedig mégis, aki jutalmat érdemel, nemesiséget kap. Tehát a kutyabőr, ha régi, szegyelni való: de ha új, akkor kitüntetés!

Politikai életünk szintén teli van ilyen és ezekhez hasonló jelenségekkel, álságokkal, színes, tarka szóvirágokkal, melyek égő sebeinket takargatják, rejtegetik, de soha meg nem gyógyíthatják. A látszat politikai életünk gyökere, levegője, napja; mindennapi kenyertünk, mely nélkül álmaink holdsugaraitól övezve éhen veszünk.

Közigazgatási életünk se lehet külön a társadalmi és a politikaiénál. Ami pedig a látszatot illeti, hát közigazgatási életünkben bizony a látszat az uralkodó.

Mikor azt jelenti a vármegye vagy a város feje, hogy minden rendben van, ez csak látszat szerint igaz. Valóság szerint azt is jelentheti, hogy semmi sincs rendben. De nekünk nem kell a kutatás: Minden rendben van! Csak ha kitudódik valami, ha a látszat silány máza hirtelen lepattog, akkor ocsudunk fel: Ejnye ki hitte, ki gondolta volna! Aztán kiabálni kezdünk, nagy lármát csapunk, vizsgálatot követelünk!

És a többi. . . és a többi! Olyan egyforma az eset mindig és mindenütt, mint két tojás. Budapest, Arad, Hont vármegye, Debrecen, Kassa — biz az mindegy!

S ne tessék azt képzelni, hogy csak a nagy dolgokban vakít el bennünket a látszat. O kérem, a kicsiségekben is ugyanazok a jellemző vonások domborodnak ki.

Nem mondom én, hogy a mi városi közigazgatásunk állapotai teljesen türehetlenek. Végre is pipázgatnak az urak és intézik a város ügyeit hűségesen. Építenek egyszer ezt, máskor meg mást. A makadám-utakat jobban szeretik, mint az évtizedekre szóló kövezést. Az apró piaci bódékat is jobban a nagy vásárcsarnoknál. A színháznál is a részletekben való javítgatás a kedvesebb. A város adózó közönsége ügyet se vet rá, hogy negyven év alatt több százezer forintját javítgatják bele észrevétel nélkül a drága épületbe, melynél életveszélyesebb nincs ma az országban.

Egyszer aztán kitudódik egy olyan mihaszna jelentéktelen eset, mint az a mult szombati tűz volt. Egy arasznyi lyuk a rongyos, értéktelen ajtószönyegen, mely ott különben is egészen fölösleges. No erről igazán szólni sem érdemes. De a rendőrség bünygyi osztályának veze-

tője mégis furcsa dolgokat jelent a vizsgálat nyomán.

Debrecen városának ez a kopott, kényelmetlen, tűzfészek színháza évenként harmincháromezer koronájába kerül. Vagyis minden adófizető 3 százalékkal több pótdót fizet érte. S e drága jószág őrzését az ugynevezett vice-rendszerre bízzuk. A mi magyarán annyit jelent, hogy senki se végzi a maga dolgát személyesen, hanem vicét, helyettes állít. Ezen a nyomon aztán kiderül, hogy a debreceni színház egy siheder fiura van bizva, aki a házmester helyettesét helyettesíti.

Igy persze nem csoda, hogy lehet három szál gyujtót meggyujtani s eldobni a nézőtérre.

De azért, ha jobban szemügyre vesszük a dolgot, az is csak merő látszat, hogy itt valaki hibás. Mert egyetlen bűnös van csupán: maga a város.

A város két tűzoltót tart a színházban. Fizet nekik 40 koronát. Mivel pedig ebből megélni nem lehet, a város, a helyett, hogy jobban fizetné a színház tűzoltóit, megengedi nekik, hogy — mellékfoglalkozást vállaljanak. El szerint tehát látszat csupán, hogy a színházat tűzoltók őrzik. Más dolguk van azoknak! No de egyenruhát viselnek és ezze! meg van mentve a — látszat! Már pedig mégis csak fő a — látszat!

— május 26.

A szegedi képviselőválasztás. Országos érdeklődés fordul a szegedi képviselőválasztás felé, mely május 31-én kedden lesz. Három jelölt van: Bánffy Dezső báró, Rónay Jenő volt főispán szabadelvűparti és Becsey Károly ügyvéd függetlenségi párti programmal. Erősen folyik a korteskedés mind a három jelölt érdekében. A függetlenségi jelölt csak a zászló becsületét védi, mert a

TOLNAI DANIEL • Debrecen Piac-utca 49 szám.
 • o a főpostával szemben, o
 sjanlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség

Olcsó árak

szegedi I. kerület 2700 közt alig van 250-nél több függetlenségi. Bánffy báró és Rónay Jenő közt ellenben nagy lesz a harc. Bejut-e a házba ellenzéki párt vezérnek Bánffy Dezső báró, a ki mint miniszterelnök szerepelt ott ott utoljára? Erre a kérdésre ma még senki se tud határozottan felelni. Az ujság Rovatában a következő sorokat írja Bánffy Dezsőről:

Bánffy Dezső báró programot adott Szegeden. Másutt is adott már programot, nagyon sok helyen adott. Egyforma mind, de fontosabb, mint valamennyi: a szegedi. Mert ezért mandátumot kér cserébe.

Megkapja-e, nem-e, a kormánynak mindegy, a parlamentnek mindegy, a pártoknak mindegy, Szegednek is bizonyosan mindegy. Nem váltóztat se az országon, se a kormányzáson, se a parlamenten, se a pártalakulásokon, se Szegeden semmit, akár Bánffy kap mandátumot, akár más. Hát kinek nem mindegy? Bánffy Dezsőnek nem mindegy.

Neki fontos a szegedi választás és kívánatos a — bukás. Ha megbukik Bánffy, még mindig kitűnő marad a programja és kitűnő marad ő maga is. Azt fogják mondani, hogy megvan az Archimedes is és megvan a csavarja is, s bizton kiforgatná az országot a sárkai-ból, csak meg volna a fix pontja, a melyre támaszkodják. — De ha megválasztják, semmije se lesz, csak egy fix pontja. Ki fog sülni, hogy nem is ő az Archimedes és nincsen is csavarja. Ki fog sülni, hogy a legszebb program is üres beszéd, ha nincs mögötte csak egy szál ember: s a legszebb szál ember se hatalom, ha nincs kezében csak egy különös program.

A ki nem szereti Bánffy Dezsőt (bizony sokan vannak, a kik nem szeretik), a bukást kívánják neki. A kik szeretik (ilyenek is vannak szépszámúan), még őszintebben kívánhatják neki a bukást.

Rákóczi és a katonai követelések. Ily címmel Thaly Kálmán országgyűlési képviselő cikket ír a bécsi Zeit legújabb számában. Visszautasítja a klerikális részéről felhozott ama vádat, mintha Rákóczi Ferencz hamvainak hazahozatala a függetlenségi párt jövőbeli magatartásának ára volna. Maga a kormány kiemelte, hogy távol áll tőle, hogy az uralkodó kegyeletes aktusából politikai hasznot igyekezzen húzni. Rákóczinak, a legideálisabb és legnagyobb magyar szabadsághősnek alakja annyira fölötté áll a jelenkori pártkérdéseknek, hogy nem szabad és nem lehet lerántani a politikai aréna porába. Ebben az esetben valamennyi pártnak csak az lehet az álláspontja, hogy a király dicső és nemes elhatározásának ugyanaz a jelentősége van, mint az 1867-ben a negyvennyolcas honvédek részére visszaadományozott koronázási ajándéknak. II. Rákóczi Ferencz csapataival az akkori osztrák császár ellen küzdött. Hogy most az uralkodó fátyolt borított a multra, az legszebb és legideálisabb tettei közé tartozik és a függetlenségi párt is meghajtja előtte lobogóját. További politikai konzekvenciákról azonban a jelenben nem lehet szó. Rákóczi emléke szent a függetlenségi pártnak. De azok az emberek, a kik azt inszinuálják a magyar ellenzéknek, különösen pedig a függetlenségieknek, immár megfeledkeznek kötelességükről és a kormány szolgálatára fognak állani, azok rosszindulatú és ala-

csony felfogásról tesznek tanuságot. A függetlenségi párt határozottan állást foglal majd a civillista fölemelése ellen, a melyet igazságtalan követelésnek tart. Éppen úgy harcolni fog a rendkívül nagy katonai követelések ellen is.

Az egyenes adók 1904-ben. Az állami költségvetés szerint az egyenes adók címén 1904-ben bevételezendő összeg 217.163.000 k-ra fog rugni, ami a múlt évi előirányzattal szemben 6 millió k-s emelkedést mutat. A földadó összege 65.612.000 k-val, a házádó 25 millió, a keresetadó 47 millió, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója 8 millió, a bányaadó 520 000, a tőkekamat — és járadékadó 10.887.000, a vasuti és gőzhajózási szállítás használata utáni adó 19 millió, a nyereségyadó 4000, a fegyveradó és vadászati adó 900.000, a hadmentességi díj 3.430 000 az általános jövedelmi pótdó 34.052.000 és a késedelmi kamat 2 millió k-val van előirányozva. Feltűnő az emelkedés a késedelmi kamattételénél, melynek összege 733.000 k-val volt 1903-ban előirányozva.

A magyar delegációból.

A hadügyi albizottság ülése.

Saját tudósítónktól

Budapest, május 25.

A magyar hadügyi albizottság ma délelőtt tíz órakor folytatta a pünkösdi ünnepek előtt megszakított tanácskozását. Elnök: Szapáry Gyula gróf. A közös kormányt képviselte: Goluchowski Agenor gróf külügyminiszter, Pitreich hadügyi miniszter, Burián közös pénzügyminiszter, Spann báró tengernagy. A magyar kormány részéről jelen voltak: Tisza István gróf miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter és Nyiri Sándor honvédelmi miniszter.

Münnich Aurél előadó ismertetése alapján a VI. választ (katonai orvosnövendékek ösztöndíját) tudomásul veszik. A VII. választál (a magyar ipar részleteire) Münnich Aurél ismerteteti a kimutatásokat, a melyek szerint a magyar ipar részletetése tekintetében a kvótárányt csaknem elérték. A kiadásokból ugyanis 63'96 százalékot Ausztriában, 31'1 százalékot Magyarországon és 4'12 százalékot Boszniában költöttek el. Csak Ausztriát és Magyarországot tekintve Ausztriára 66.75 százalék esik. A tengerészeti kiadások tekintetében határozott javulás állott be az első kimutatás óta, a mely szerint a kiadások 13'3 százalékát Magyarországon költöttek el. A hadügyi kormány ezentul is iparkodik ruházat, fegyverzet és felszerelési cikkeket a két állam iparának tekintetbe vételével olyképen eszközölni, hogy ez a kvóta arányának megfelelően. A katonai gyári termelésben a magyar állam máris jórészen részesül. A magyar ipart megillető részesedés már most sem számítják a kifizetési vagy beruházási hely szerint, hanem csakis a szerint, hogy az illető szállítást osztrák vagy magyar cég eszközli-e, bárhol történt legyen a kifizetés.

Arra a követelésre, hogy a menyenyiben egy második tüzérségi szergyar felállítása szükségessé válnék, ez Magyarországon volna felállítandó, sőt válaszolja a hadügyi miniszter, hogy erre jelenleg szükség nincs, mert a meglévő tüzérhadsereg a hadi közigazgatás kezelési üzemében fenforgó szükséglet terjedelmének tökéletesen megfelel.

Hegedüs Sándor elismeréssel fogadja a hadügyi és tengerészeti kormánynak jóakaratu igyekeztését, de több olyan félreértés van, a melyet tisztázni kell. A hadügyi miniszternek abban az alaptételben hogy lehetőleg igyekszik a kvótának megfelelni, van egy kis politikai menete, a mely nem felelhető el. Arra a kvótára nézve, a melyet Magyarország fizet, joggal támaszthatja azt az igényt, hogy az annak megfelelő összeg Magyarországon költessék el. Az alaptétel az, hogy meg kell teremteni a lehetőséget, hogy a kvóta arányának megfelelőek legyenek a magyarországi beszerzések.

A tüzérségi szertár tekintetében fenn kell tartani az első álláspontot arra az időre, a mikor ilyenre szükség lesz. — Három eszmét feltétlenül be kell venni a határozatba. Az egyik a kvóta arányában való részesülés követelményeinek szigorú megtartása, a második az, hogy ne számítsák be ipari beszerzés címűn az anyagbeszerzést, a harmadik az hogy az ugyanevezett konpzaráció eszméje szintén érvényre jusson.

Jekelfalussy Lajos altábornagy osztályfőnök kijelenti, hogy a hadügyi miniszter válaszában a lehető szó nyomdai hiba.

Helter Ferenc szükségesnek tartja, hogy a hadügyi miniszter világosítsa fel azokat az eltéréseket, a melyek a kimutatás és a zárószámadások között vannak.

Laszkány Gyula a plénumban a hadi és tengerészeti megegyezésekre vonatkozólag hozott határozatokat egybefoglaltatni óhajtja.

Pitreich válaszolt ezután. Arra törekszik, hogy a költségvetési összegek kvótásterületen felosztassanak és azt hiszi, hogy erre nézve folytonos haladás észlelhető.

Heltai Ferencz a felvilágosításokat tudomásul veszi.

Münnich Aurél előadó utal az osztrák delegáció egy revuruciójára, a mely szerint minden iparágban kvóta szerint történjék a beszerzés, de a rekongvenzáció kizárásával. Hegedüs határozati javaslatát elfogadja. Nagyon kívánatos volna, ha a két kormány egymással megállapodnék. Heltai indítványát, hogy a jövőre külön albizottságot küldjenek ki, elfogadja.

Rakovszky István: A belügyi miniszter arra törekszik, hogy e két delegációra tekintettel nehéz helyzetben van. Az 1867 évi XII. t. c. megvonja a határokat, megállapítja a jogokat és költségeket. Szólv legkevésbé sem törődik azzal, hogy mit határoz az osztrák delegáció. Tessék az 1867 évi XII. t. c. szellemében eljárni.

Tisza István gróf kormányelnök kijelenti, hogy a magyar kormány továbbra is kontraktusba marad a közös hadügyi miniszterrel. Ha eltérés van a két delegáció között, akkor a két kormánynak kell az összhangot helyreállítani. Teljesen jogosultnak tartja, hogy a magyar ipar a kvóta irányában részesüljön megrendítésekben és érzi ezt a felelősséget, a mely ebből a magyar kormányra hárul.

Okolicsányi László hozzájárul Hegedüs indítványához. A végleges határozatot egyébként is a plénum hozza meg.

Münnich Aurél felterjesztette, hogy a tengerészeti bizottság külön bizottság, a mely külön határozatot hoz.

Okolicsányi László osztja azt a fel-fogást, de a tengerészet főnyelg a hadügyi miniszter hatáskörébe tartozik.

Bolgár Ferenc helyesli Münnich fel-fogását, hogy ne komplikáljuk a dolgokat

arra, hogy belenyulnak a tengerészeti bizottság hatáskörébe.

Elnök: A vitát berekeszti. A szavazásra került a sor. A felmerült indítványokat elfogadták.

A további tárgyalást holnapra halasztották.

II.

A külügyi albizottság ülése.

Budapest, máj. 25.

A magyar delegáció külügyi albizottsága d. e. 11 órakor tartotta meg Láng Lajos elnöklésével hitelesítő ülését.

Falk Miksa előadó kéri, hogy az általa szerkesztett jelentést olvassák fel.

Rakovszky István szól hozzá a jelentéshez. A jelentést nem fogadja el, mert bizalmat fejez ki a külügyminiszter iránt. Nincs megegyezve a jelentéssel azért sem, mert terarónálja a Törökországgal szemben erőyes hangot.

Lovász Márton elfogadja a jelentést.

Rakovszky védi álláspontját, a mely a bizottság kompetenciájára vonatkozik.

Tisza István gróf nem hagyhatja szó nélkül **Rakovszky** azon állítását, mintha a magyar albizottság bizalmatlansági szervezetének nem volna politikai következménye a közös kormányval szemben.

A jelentést erre változtatlanul elfogadták.

Ezzel az ülés véget ért.

Sertésbehozatal Horvátországból.

Miniszteri leirat a fővároshoz.

Budapest, május 25.

A budapesti hentes ipartestület, a múlt évi decemberben, reámutatva a Magyarországon egyre fokozódó sertéshiányra, azt kérte a földmívelésügyi minisztertől, engedné meg Horvát-Szlavon országokból sertések behozatalát, akár a budapesti szabad sertés-vásárra, akár a zárt sertés-vásárra, azonnal való levágatás céljára. A földmívelésügyi miniszter, ma érkezett leiratában tudatja a székesfőváros hatóságával, hogy a kérelmet, ilyen általánosságban és alakban, ez idő szerint nem teljesítheti. A budapesti zárt sertést vásár ugyanis első sorban annak a hosszú sertés-állományának az értékesítésére, és forgalmára van berendezve, amely a föllépett ragadós sertés-betegségek miatt a tovább tartásban veszélyeztetve van. De azért sem járul a miniszter a kérelemnek ilyen alakban való teljesítéséhez, mert ennek a zárt sertésvásárnak a forgalmi adatai azt mutatják, hogy a föl-hajtások a valóságos keresletet idáig meghaladják.

Mert az 1903. évben a budapesti zárt vásárra érkezett 164,713 darab, a sertés-közvágóhidra pedig érkezett vidékről 15,578 darab és Kőbányáról 86,344 darab, vagyis összesen 266,635 darab. A zárt vásárra érkezett 164,713 darab sertés közül, véstől mentes községből származott 106,466 darab, a többi pedig sertés-vészszel (51,486) — sertés-orbánc (3,649 darab) illetőleg ezzel a mindkét betegséggel (3112 darab) fertőzött községekben származott.

A forgalmi adatokból az tűnik ki, hogy a zárt sertésvásáron az 1903. évben összesen csak 32 olyan vásári nap volt, a mikor a fölhozott készlet teljesen elfogyott. Így tehát a sertés-fölhajtás elég teleu volta meg nem állapítható s a kivételes föl-hajtások engedélyezése sem gazdasági, sem élelmezési szempontból nem megokolt dolog.

Az ev. ref. egyházkerület közgyűlése.

Első nap.

Tegnap kezdte meg a tiszántuli kálvinista egyházkerület közgyűlését. A főgimnázium díszterme szépen megtelt az egyház világi és egyházi képviselőivel.

Forró hangulat uralkodott a teremben. A tavasz megújító levegője terjengett a komoly, fölemelő falak között. A karzatokon pedig az ifjuság jelent meg, hogy a jövőnek tanuljon. Itt-ott egy darab május: világos, könnyű habos ruhába öltözött, tavaszi kalapos leányka volt látható.

Az ünnepies megnyitás és az emlékezésnek szentelt fölemelő jelenetek után kezdetét vette a munka. Az ügyek letárgyalását buzgóság és komolyság jellemezte.

A közgyűlés lefolyásáról különben az alábbiakat jelenti tudósítónk:

Az egyházkerületi közgyűlés megnyitása előtt az esperesek tisztelegtek **Kiss Aron** püspöknél és azután együttesen vonultak föl a gimnázium dísztermébe.

Délelőtt 9 órakor a püspök meghatóan szép imával nyitotta meg az egyházkerület tavaszi közgyűlését, amelynek munkálkodására az Eg áldását kérte.

Zsigmond Sándor egyházkerületi főjegyző felolvasta a püspöki jelentést, amely a következőket ölelte föl:

Tisza István grófot, az egyház gondnokát üdvözli az egyházkerület Magyarországi miniszterelnökévé történt kinevezése alkalmából.

Ófelségének halálját fejezi ki a dicső **II. Rákóczi Ferenc** hamvainak hazaszállításáért.

Szász Károly dunamelléki ev. ref. püspök visszavonulása alkalmából sajnálkozását fejezi ki és egyuttal üdvözli az újonnan megválasztott **Baksay Sándor** püspököt.

Jóakiról, a nemzet elhunyt koszorú költőjéről kegyeletes szavakban emlékeznek meg.

A király a legközelebbi református zsinatot ez év november 10. napján engedélyezte. Ez a zsinat nemcsak törvényhozói, de szociális kérdésekkel is kénytelen lesz foglalkozni. Amennyiben a lelkészek körében mozgalom indult meg, amely az egyház szolgáinak anyagi helyzetén törekszik javítani.

A debreceni főgimnáziumot fejleszteni kell. Es ez párhuzamos osztályok föllállításával érhető el.

Ezekután **Dávidházy János** esperes emelkedett szólásra és **Kiss Aron** püspököt az egyházkerületi közgyűlés huszonötödik megnyitása alkalmából üdvözölte és ezért neki egyben köszönetet szavazott. Indítványozta, hogy a püspöki jelentést egész terjedelmében vegyék jegyzőkönyvbe.

A közgyűlés ezt elfogadta.

Ugyancsak 6 jegyzőkönyvi köszönetet kér megszavazni **Dégenfeld József** gróf főgondnoknak amerikai sikeres utjáért, amelyből az egyháznak csak dicsőség háramlott.

A közgyűlés ezt is megszavazta.

Thaly Kálmán országgyűlési képviselő indítványozta, hogy a vármegyék és törvényhatóságok példájára az egyházkerületi közgyűlés is intézzon hódoló és köszönő föliratot a királyhoz **Rákóczi** hamvainak hazahozataláért.

A közgyűlés ez indítványt magáévá tette.

A megjelent tagok számbavétele után a meg nem jelenteket igazolták.

A közgyűlés több jelentés után tudomásul vette **Puky Gyulának**, **Hajdúvármegye** volt főispánjának az egyházi tanácsbírádságról történt lemondását. — Helyét a mai közgyűlés folyamán fogják választás útján betölteni.

Az egyházkerületi pénzügyi bizottság előterjesztését az 1903. évi számadás megvizsgálásáról és a hozzáutalt ügyekről minden vita nélkül tudomásul vették.

Az esperesi-kar az egyházmegyék útján előterjesztette véleményét az egy-egyes liturgia tárgyában, amit a közgyűlés magáévá tett.

Az új „Próba énekes könyv”-et az esperesi kar nem fogadta el, mert nem felel meg. De azt határozta, hogy egyes részeit az új énekes könyvnél föl lehet használni. Ezt a határozatát a közgyűlés magáévá tette.

Zsigmond Sándor főjegyző fölolvasta a zsinatot engedélyező királyi kéziratot, amit **Dégenfeld József** gróf kezdeményezésére állva hallgattak végig.

Ezzel kapcsolatosan előterjesztette a békésbányai egyházmegye indítványát a zsinati képviselők arányos megválasztása tárgyában.

Thaly Kálmán fölszólt és azt javasolta, hogy keressék meg a nevezett egyházat, hogy nevét a magyarosabb és megfelelőbb békés-bányára változtassa. Az indítvány élénk helyeslésre talált.

Baksa dr. kimutatta, hogy a népszámlálás legújabb adatai szerint az országnak 2 millió 400 ezer református lakosa van és ebből 1 millió 100 ezer, tehát az összesség négy-kilenced része esik a tiszántuli egyházkerületre, ennél fogva méltányos dolog volna, ha a zsinati képviselőket is ennek arányában választanák meg.

A közgyűlés is ilyen értelemben határozott.

Az egyházmegyék bejelentették, hogy saját kebelükben megalakították az egyetemi bizottságokat.

Bartha Béla dr. rámutatott arra a mozgalomra, amit **Kassa** és **Pozsony** város indított a harmadik egyetem érdekében és azt hangoztatta, hogy a harmadik

Mihalovits J. gyógyszerésze a „Kigyóhoz” Debreczen, főter, a városházzal szemben.

Ajánlja **Harmat areporát** (pouder), mely készítmény üde szint kölcsönöz az arenak s nem rontja az arebört. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen are- vagy rizs porral. Jól tapad s igen jól fed. A Harmat-erme a Harmat szappannal együtt használva az arebört üdévé, széppé teszi s megóvja a megráncosodástól. (Kapható 3 színben: fehér, rózsaszín, crém színben) mintadoboz Harmat pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá a következő areporait: **Berlini Felpouder** (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. 1 kor. 60 fillér. **Velupouder** (3 féle színben) kis doboz 60 fill., nagy doboz 4 kor.

egyetem felállítása Debrecen városát illeti meg. Az egyházmegyei egyetemi bizottságoktól tehát buzgó tevékenységet vár.

Több egyházmegye fölterjesztést tett a lelkesi fizetések rendezése tárgyában, még pedig oly értelemben, hogy a legkevesebb évi fizetés 2400 korona legyen. Ebben a dologban majd az egyetemes konvent határoz.

Széles Lajos volt vértessedozi lelkes sírját, aki a debreceni egyetemre 10.000 koronát hagyományozott, emlékekkel megjelölni határozták.

Több segélyezési és egyéb ügy után Kuthy Elemér amerikai segédlelkes kérelmére került a sor, aki a lelkesi vizsgák letételét kéri. Kuthy kérelmét teljesítik.

A szatmári állami iskolákba járó ev. ref. növendékek vallásos oktatása a lelkesek túterheltsége folytán nem teljesíthető rendszeresen és ezért az ottani egyház jogorvoslást kér. Kérését pártolólaj terjesztik a vallás és közoktatásügyi miniszter elé.

A békésbányai egyházmegye fölterjeszti többek közt Gulyás József és társai gyűlési utiköltség és napidíj tárgyában keletkezett végzés elleni fellebbezését. A közgyűlés előbb bekéri az egyházmegyei határozatot és csak azután dönt érdemileg ebben a kérdésben.

Ugyanaz betérjesztette jelentését a mokrini és törökkanizsai főkegyházak megalakulásáról, amit örömmel vettek tudomásul.

Nagy vitát idézett elő több egyháznak töke-segély iránti kérvénye. A kérvényezők közt volt a beregi egyházmegyéből a csetfalvi egyház, a bihariból a pusztajlakai egyház, a szatmáriból a szatmár-németi és pusztadaróczi egyház. Többet szoltak a tárgyhöz, így Sulyok István nagyváradi esperes, akik a segély szükségességét hangsúlyozták és annak megadását sürgették. Ekkor valami alaki hiba folytán az elnökség e határozati javaslatokat semmisnek nyilvánította és Széll Kálmán előadó azokat teljesen visszavonta.

Ezek után Degenfeld József gróf — tekintettel az előrehaladott időre — az ülést déli egy órákor fölfüggesztette.

Délben negyventerítékű diszebed volt Kiss Aron püspök lakásán, amelyre az esperesek és több egyháztalagok voltak hivatalosak.

*

Délután 4 órákor újra összeült a közgyűlés Degenfeld József gróf elnöklése mellett és az Andaházi—Szilágyi-intézet ügyeit tárgyalta.

Csiky Lajos teológiai dékán, az Andaházi-Szilágyi-intézet gondnoka volt az előadó.

Elsősorban a fölvételi ügyekben határoztak. Tizenkét pályázó közül választották ki, hogy kit jelöljenek és kit jegyezzenek elő a fölvetelre. Ebben szavazás utján döntöttek.

A szavazás eredménye a következő volt:

Fölvételre jelölték az alábbiakat, akik között így oszlott meg a szavazatok aránya:

Bónis Sámuel	47 szavazat
Szilágyi Zoltán	43 "
Osváth Károly	40 "
Szakáll Zoltán	39 "

Fölvételre előjegyzésbe vették: Kulin Miklóst, Margittai Zoltánt és Szilágyi Sándort.

Több kisebb belügy elintézése után az ülés este 6 órákot véget ért.

Kihallgatások a királynál.

Budapest, május 25.

Ö tetsége a király ma délelőtt általános kihallgatást adott, amelyen megjelentek: Csekovic Endre gróf, Beniczky Ferenc főispán, Dániel Ernő báró, Erdély Sándor, Wlassics Gyula, Eszterházy Ferenc gróf, Podmaniczky Géza báró, Lehoczky Kálmán és Zelensky Róbert gróf valóságos belső titkos tanácsosok, Pallavicini Edéné ögrófné és Zichy János gróf, mint az Örökimádástemplom-egyesület elnöksége, Pap János gör. kel. román püspök, Sommaruga Valdemár báró, Czekélin Aurél, Mihályi Viktor. Ottlik Iván és Rupp Imre min. tanácsosok, Minutelle Ferenc báró altábornagy, Brasseur Emil lovag és Boroevics Szvetozár vezérőrnagyok, Altorjay Imre, Bedekovic Károly, Hausenblas Károly, Kárász Ernő, Lencz Viktor, Nagy Gyula, Schultheisz Emil, Svát Alfréd, Zednik Oszkár és Ziegler Károly ezredesek, Papp Kálmán és Hohenburger Antal ezredes-hadbíró, Zeischberger János, Gerenday Tivadar, Göttmann Félix, László Albert, Pászthy Kálmán és Szóts Mihály alezredesek, Klingspor Guidó báró őrnagy a közös hadügyminiszterparancsörtszije, Andrássy Sándor gróf és Halassy Tibor kamarások, együttesen jelentek meg a 38. gyalogezred törzstisztjei: Vogel Simon és Meister János, ezredesek, Borchy Ottó alezredes, Heraegovác Miklós és Obilics Márkus őrnagyok, továbbá Grantsits Norbert főigazgató, Fináczy Ernő egyetemi tanár, Kroller Miksa apát, Grucányi Gyula főfelügyelő, Pál Imre posta- és táviratigazgató, Kerékgyártó István számvevőségi igazgató, Mismich Kálmán bányatanácsos, Inotitörisz Kálmán polgármester, Ott János dr. min. segédtitkár, Breitner L. Zsigmond keresk. tanácsos, Kronberger Lipót igazgató, Plechl Kálmán megyei főorvos, Róser Lujza az orsz. gyermekóvó-egyesület alelnöke.

Furfangos esetek.

— Gabona-tözsde tudosítás. —

Ha a nyájas és nyájtalan olvasó ezt a börtetudosítást végigolvassa, önmagától is rájön arra, hogy ezt nem a valódi börtetudosító, hanem a tárcairó irta.

Hausse és baisse.

I.

Langyos tavaszi alkony szállott alá a kék buzavirággal telehintett rétre, amely épp olyan, mint egy női kalap. A ringó kalászok közt jár egy szerelmes pár. A lány virágot szed, a fiu sóhajtozik s szeméit a csillagos ég felé emeli szüntelen, majd epekedve néz a leányra, ki pirulva süti le selymes szempilláit. A fiu tovább sóhajtozik. A leány megünja a fiu együgyűségét, szemrehányó pillantásokat vet rá, de az ügyetlen fiu ezt nem érti. . . . Buzakinálat mérsékelt, vételkedv tartzkodó. idő: hűvös. Irányzat: lanyha.

II.

. . . — Szeretsz? — kérdé a leány. — Szeretlek azzal a szelid szerelemmel, amivel a langyos tavaszi szellő csokolgatja a ringó kalászfejeket, szeretlek úgy, mint a kiszáradt fa a nedves anyaföldet, szeretlek úgy, mint fősvény a pénzt, szeretlek úgy, mint madár a napsugárt. . . . Oh szeretlek! Szeretlek Százszor is szeretlek!

S a leány homlokára esőket lehelt. . . . Kinálat nagy. Vételkedv erős. Idő: langyos. Irányzat: közepes.

III.

. . . — Soha el nem hagylak én szerelmes párom. — Én is szeretlek, mint senkit e világon. . . . Kezed a kezembe. . . . — Szemed a szemembe. . . . — Borulj keblemre. . . . — Hajtsd fejed ölembe.

. . . És csókok özönébe fulnak. . . . Kinálat koriátlan. Vételkedv óriási. Irányzat szilárd. Emelkedés észlelhető. Rohamos bukás.

IV.

Derűte — boru. Krach!

Gara.

H I R N K.

Hadtestparancsnokság Debrecenbe.

A vasuti igazgatóságok.

— május 26.

A hadügyminiszter megbízásából Ceipek József tábornok vezérőrnagy a katonai főépítész-mérnöki osztály főnöke tegnap egy őrnagy építész mérnök kíséretében Debrecenbe érkezett és megvizsgálta az összes laktanyákat és katonai épületeket.

Ez a hivatalos vizsgálat rendkívüli eseménynyel áll összefüggésben.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságának tervbe vett decentralizációját ugyanis legközelebb végrehajtják. Az üzletvezetőségeket megszüntetik és ezek helyett az országban kilenc igazgatóságot szerveznek.

A debreceni üzletvezetőség átalakul igazgatósággá. Mivel azonban a nagy-átalakítás szervezete olyan lesz, hogy a vasuti igazgatóságokat a katonai hadtestparancsnokságok székhelyein állítják föl: arról van szó, hogy Debrecen hadtestparancsnoksági székhely legyen.

Ennek érdekében folynak most az előtanulmányok és munkálatok. Ceipek vezérőrnagy debreceni tapasztalatairól jelentést tesz illetékes hatóságának és szó van róla, hogy a közeli napokban Budapestről teljes inkognitóban Debrecenbe érkezik Pitreich hadügyminiszter, hogy itt személyesen győződjék meg, mennyiben alkalmas Debrecen hadtestparancsnoksági székhelynek.

Oly rendkívüli fontosságú dolog ez, melyről ma még igen kevesen tudnak. Az ügy azonban a legkomolyabb előkészítés utján halad és kétségtelen, hogy ha csak váratlan akadályok föl nem merülnek, Debrecen vasuti igazgatóságot és ezzel együtt hadtestparancsnokságot kap.

Teljesen megbízható forrásból vették ezt a híradásunkat, melyet azzal a megjegyzéssel teszünk közzé, hogy a város minden illetékes tényezőjének föl kell használnia minden alkalmat, hogy ez a terv megvalósulhasson.

Tavaszi séták.

A tiszántuli egyházkerület közgyűlése. — május 26.

A tiszántuli ev. ref. egyházkerület, mely majdnem egy millió sziomagyar lelket egyesít magában, tegnap kezdte meg közgyűlését.

Az ev. ref. egyházkerület egyházi és világi jelesei érkeztek ez alkalomra városunkba, hogy üdvös működésükkel előmozdítsák az egyház érdekeit.

Eszmék kerülnek felszínre ilyen közgyűlések alkalmából. Vitatás alá jönnek az egyház érdekei és a hívő lelkek hitbuzgalmának emelésére történnek üdvös intézkedések. Ezt a hivatást bár minden időben igyekeznek az egyház betölteni, de működésének erejét magacélozza az a tudet, hogy a papság a világi elemmel karöltve mozdtítja elő a népek erkölcsi és anyagi boldogítását.

Agg püspökünk, az ev. ref. egyház Aron-ja, Degenfeld József gróf, a tiszántuli kerület lángbuzgalmu főgondnoka vezetik a közgyűlést. Hitbuzgó papok és a vallásukat szívből szerető világiak ülnek körülöttük. Szeretettel, aggodó gonddal és az Urban vetett bizodalommal fogtak a munkához, hogy a millió lelket számláló egyházkerület ügyeit minden oldalról megvilágítva és megvitatva haszonnal zárhassák tanácskozásait.

Jól mondja egy szellemes francia író, hogy az egyházat védeni annyit tesz, mint az emberiség utolsó reményét védeni. Igaza van, mert az élet immár elköptat rajtunk és bennünk mindent. Az emberek milliói arany borju után szaladnak és a földi élvezetek hajhászásában pusztítják el életerejüköt. Rang, dicsőség, hír, pénz delibábja után futkos az emberáradat és szaladása közben felönti az oitárt és kidobja lelkéből a hitet, azt az egyetlen kincset, mely olyan az emberi szív fölött, mint tengeren hajzó utasnak a vezető csillag fénye. Ezreknek és ezreknek csak a szerencsétlenség adja vissza a hitét és sok boldogtalan mindaddig nem ad helyet lelkében Istennek, míg Isten sujtó kezével megállásra nem inti a rohanót.

Hitet, mélységes élő hitet kell már a gyermek lelkébe önteni. Az anyai édes ajkak gyujtsák meg a gyermek lelkében a hit szövétnékét. Ezt a világot aztán élessze lobogó fáklává az egyház és iskolá és akkor az élet zivatara nem fogja azt eloltani sohasem. Drága kincs lévén a hit, mely tűrni és szenvedni megtanít, kevesebb lesz az öngyilkosság, a kétségbeesés, mert érezni fogja a megjavított nemzedék, hogy Deus est in nobis.

Az egyházi és világi férfiak egyesített buzgalma és akaratja meghozhatja a jobb időket. Lesz még ünnep a világon! Eljő az idő, mikor az emberiség ismét vissza tér az Istenhez megfázott lelkét megmelegíteni. Eljő a nap, midőn visszasietünk ahhoz az örök forráshoz, melynek csöppjétől felüdül a lélek, megifjodik a szív, erőssé válik az akarat és átváltozik a világ szelleme.

Legyen áldás a most megkezdett munkán és a munka eredménye nevelje az egyház dicsőségét, fakaszson új ru-

gyeket és az a mustármag, mely vérzivarok közt hullott a földbe hajtson új ágakat, váljék lombos, virágos terebélyes fává, hogy árnyékában milliók találjanak édes vigasztalást a bajokban, megnyugvást a sorsban és enyhületet verejtékes homlokukra.

* **A Csokonai Kör közgyűlése.** A Csokonai-Kör május 29-én délelőtt 10 órakor a kereskedő-társulat dísztermében tartja rendes közgyűlését. — Tárgysorozat: 1. Megnyitó-beszéd Géresi Kálmán elnöktől. 2. Az 1903-ik évről szóló jelentés dr. Tüdős János főtitkártól. 3. Számvizsgálók jelentése az 1903. évi pénztári forgalomról. 4. Az 1904. évi költségelirányzat. 5. Három számvizsgáló és tiz választmányi tag választása. 6. Esetleges indítványok.

* **Új kanonokok.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Melles Demeter daróci esperes-plébánost, Roskovics Emmánuel ungvári főgimnáziumi hittanárt és Varga László hajdu-böszörményi esperes-plébánost a munkácsi görög szertartású katolikus székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjaivá kinevezte.

* **Külön vonat az iskolásgyermekeknek.** A debreceni helyi vasut r. t. igazgatósága az iskolás gyermekek könnyebb iskolába jutása végett az erdőről reggel 7 óra 40 perckor, délután 1 óra 25 perckor különvonatot indít.

* **Bocskay ünnep Kolozsvárott.** Bocskay Istvánnak, a hajduk vezérének, a nagy fejedelemeinek emlékét ünnepelték Kolozsvárott pünkösöd hétfőjén. Bocskay hajduinak egyenes leszármazottai és utódai — a hostáti földművesek. A Kolozsvári Gazdasági Egyület égisze alatt rendeződött a szép ünnep és a rendezés munkáiban a derék hostátiak, mint a Magyar-utcai és hídelvei dalkörök tagjai vettek részt. Az ünnep is e két dalkör együttes énekével kezdődött. Tóth Tamás és Kovács János vezették az éneket, mely méltán kiérdemelte a közönség elismerését. I. Irsai József lendületes elnöki megnyitója után ifj. Berki József szavalt el lelkesen egy hazafias költeményt. Erre ismét az egyesült földész dalkörök énekeltek s az ének nyomán felzugott tapsvihar csillapultával Bányai József szavalt tüzesen, Most az ünnep legkiemelkedőbb része: dr. Szádeczky Lajos egyetemi tanár emlékbeszéde következett. Bocskayról, az ő nagy tetteiről, vitéz hajduiról, nagy háboruiról beszélt a tudós tanár és minden szavát nagy figyelemmel, szinte áhitattal hallgatta a közönség. A beszéd után ismét a földészek énekeltek. Még Egyed György és Gombos Mihály szép szavallatait hallgatta meg a közönség s ezután megkezdődött a tánc és tartott kásó éjszakáig, mindvégig jó kedvben, a legvidámabb hangulatban. A rendezőség valóban nagy dícséret illeti meg azért a szép és nagy sikerért, melyet a Bocskay-ünnep eredményezett. A bevétel meghaladta a 600 koronát, de még a védnökök egy része ezután fog csak hozzájárulni az alaphoz.

* **A vasúti Jorradalom következményei.** Mindinkább láthatókká lesznek azok a károk, amelyeket a vasutasok forradalma a Máv. pénztárának okozott. A f. évi április havi áruforgalom ugyanis a Máv. vonalain az 1903. év hason időbeli forgalmához képest mintegy 24 százalék

visszaesést mutat. Feladatott ugyanis április havában 151-933 kocsirakomány, 32.646 kocsival kevesebb, mint tavaly áprilisban. A darabáruk forgalma is jelentékenyen csökkent, ez a forgalom ugyanis f. évi április havában 142 542 tonnát tett ki, ami 31.603 tonnával kevesebb a múlt évi április havi forgalomnál. Végül megemlítjük, hogy a Máv. igazgatósága a szüntetés idején utközben megromlott, vagy elveszett árukért kártérítés fejében eddig mintegy 570.000 koronát utalt ki, de a reklamációk száma még mindig oly nagy, hogy azok elintézése még 1 és fél, két hónapot is igénybe vesz.

* **Tisza Lajos szobra Szegeden.** Napról-napra meglepő gyorsasággal halad előre a szegedi Széchenyi-tér rendezési munkálata, mely a június 12-iki ünnephez készíti elő a színteret. Ma már hatalmas deszkabódé takarja el a kíváncsi szemek elől a Tisza-szobor piedesztálját, melyre a közel napokban fölfogják állítani magát a bronzból készült főalakot is. A szobor talapzata pátyi mészkőből készült és már helyén áll. Ugyanilyen anyagból készülnek a mellékalakok is. Minthogy pedig magától a leleplezés ünnepétől alig két hét választja immár el Szegedet, a város hatósága a legnagyobb szorgalommal készíti elő az ünnepség tervezetét. Ez az ünnepség az országos érdeklődésre méltán tarthat színteret, a mennyiben a hatóság meg fogja hívni mindazokat, a kik a királyi biztosság ideje alatt Szegeden működtek és a kik közül bizony már sokan kidőlték, mint maga a városreudezés leglelkesebb munkása: Lechner Lajos is. Mint hírlík, a Tisza-család külön vonaton fog az ünnep napjára Szegedre érkezni.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Faragó Zsuzsika dohánygyári 18 éves munkásleányt valaki éppen akkor lepte meg egy sírdombon, mikor elakarta magát emészteni. Természetesen megakadályozta ebben a rossz szándékában s a legközelebbi rendőrnek átadva a rendőrségre kísértette. Ott aztán Szombathy rendőrfogalmazó kihalgatta és lelkére beszéltve megigértette vele, hogy nem követi el többé ezt az ostobaságot. Faragó Zsuzsi Mártonfi István 21 éves henteslegénybe volt szerelmes, de Mártonfi úgy látszik nem viszonozta szerelmét, ami kitűnik azon levélből is amit Faragó Zsuzsi írt hozzá, mielőtt a temetőbe kiment. A levél a következő:

Szeretett kedves Pistám! Tudatlak hogy elmegyek oda, ahol még sohasem voltam. A menyországba. Mert szeretett kedves Pistám megvalloam az igazat, hogy te engem nem szeretted, de én majd meghaltam érted. — Tehát ezt az Isten így hozta. Látod édes Pistám, ezek a sok holtak magukhoz szólítanak. Most már meghalok egyetlen Pistám. Majd találkozunk együtt a mennyben. Szeretett kedves Pistám! Hogy ha meg akarsz látni kiterítve, hát gyere el pénteken, meglátsz kiterítve. Pénteken fognak temetni. Isten veled Pistukám!

* **Az olasz borvám.** Ritka nagyarányu mozgalom indult meg az ország bortermelei és borkereskedői köreiben az o aaz kormány által igényelt borvám-kedvezmény ellen. Alig mulik el nap e tárgyban népgyűlések tartása és a miniszterelnökhöz, valamint a földmívelési miniszterhez monstre-küldöttségek járulása nélkül, minélfogva konstatálható, hogy Magyarországon az osztatlan közvéle-

mény a legkisebb és a legszűkebb körű vámkedvezmény megadásának is ellene szegül. A hazai közvéleményt Franciaország bortermelőinek erélyes fellépése is támogatja, mert ezek a leghatározottabban követelik a francia kormánytól, hogy mind azt a vámkedvezményt, amelyet az olasz bornak megadunk, a legtöbb kedvezményes szerződés alapján Franciaország is követelje saját boraira nézve. Most az olasz kormány rábírní igyekszik a francia kormányt arra, hogy az olasz boroknak adandó vámkedvezményt ne tekintse Franciaországgal szemben szerződésszegésnek. De ha a francia kormány az ottani közvélemény ellenére szemet is hunyna az olasz borvám-kedvezmény fellett, éppen nem bizonyos, hogy ugyanazt tennék más országok is, nevezetesen Német-, Oroszország és Szerbia. Például Oroszország a hozzánk közel fekvő Besszarábiában jó és olcsó borokat termel, nem lehetetlen tehát, hogy a kedvezménynek Olaszország javára való megadása esetén, a legtöbb kedvezmény alapján, ez is hasonló vámkedvezményeket fog követelni a besszarábiai borok részére.

* **Az Irányiszobor leleplezése.** Irányi Dánielnek a nagy bazafinak szobrot állítottak Budapesten a Gyár-utca jobb oldali sétányon, a melyet Kallós Ede szobrászművész mintázott. A szobrot e hó 29-én, vasárnap délelőtt 11 órakor fogják ünnepélyesen leleplezni és Budapest székesfőváros közönségének átadni.

* **A bolgár diákok Budapesten.** A szadovai és plevnai kertészeti és szőlészeti iskola 30 növendéke tegnap délután 3 órakor kirándulást tett a magyar kir. kertészeti tanintézet ménesi uton levő telepére három tanára vezetésével. A növendékeket a tanári-kar élén a távollevő igazgató helyett Györy István tanár fogadta s kalauzolta a szőlőtelepen, növényházakban, gyümölcsöskertekben, a hajtató épületekben, s a hallgatók s növendékek bemutatták a kertek különféle művelését. A vendégek nagy élvezettel szemléltek az amogy is gyönyörű fekvésű telepet, a munkálatokat, s közel három órai időzés után Budafokra rándultak az ottani kir. pincészeti s szőlészeti intézet megtekintésére. Itt a vendégeket Rácz István igazgató szőlészeti biztos kalauzolta s mutatta be a pince- és borkezelést. A növendékek ma a vár nevezetességeit tekintve meg, holnap utaznak haza.

* **Halálozások.** Debrecen város halottai az elmúlt napon a következők voltak: Csapó János ev. ref. 16. éves; Nagy Bertalan ev. ref. 37 éves.

* **Lopás.** Csűrös Szilárd II-od éves joghallgató emelt panaszt a rendőrségen, hogy Hüvelyes-utca 9. szám alatti lakásából ismeretlen tettes 70 koronát érő téli kabátját ellopta. A rendőrség segítségével minden zálogházat és ócskásboltot felkutattak, de nem jutottak a téli kabát nyomára. A fázékony tolvajt keresik s ha megtalálják el teszik télire. Akkor fogja még csak egyszer a hideg lenni.

* **Vesztett kutya.** Odovanez Istvánt, Emerich Arnold Arany János-utca 36. sz. alatti lakos munkását marta meg Gál Sándor Erzsébet-utcai lakos kutyája. A kutyát lefogják bunkózni, annak megállapíthatása végett, vajjon veszett-e, vagy nem?

* **Toloncuton.** Csonka Anna tegnap reggel Debrecenben sétált, pedig már egyszer végérvényesen felkérték a

távozásra. Ugy látszik visszavonzotta a városház előtti park szépsége, mert a körül üdült. Ismételten hazatoloncolják.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti, festészeti és fénykép nagyitási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjfalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejratánál levő kirakásban.

* **Kiadó szép lakás.** Domb-utca 17. sz. a. gyönyörű öt szobás utcai lakás minden hozzátartozóval és mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítás szerezhető Csapó-utca 48. szám alatt.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

Budapesti rendőri hírek.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 25.

Az egyetem sikkasztója.

A rendőrség letartóztatta Kredics Rudolf 33 éves bölcsészt, aki 1899. óta a m. kir. tudományos questurájánál volt alkalmazva. Kredics Rudolf eddigi megállapítások szerint 3172 korona tandíjat elsikkasztott. A pénzt saját bevallása szerint elkártyázta.

Letartóztatott csaló.

A rendőrség letartóztatta Reiner Aladár 26 éves kereskedősegédet, aki a csomagokat hordó tanoncokat megállította és egy, két hatost a kezükbe nyomott azzal, hogy menjenek fel ebbe, vagy abba a házba, otthon felejtette az esernyőjét. A csomagot elvette addig, amíg a fiu a házban járt. A fiu alig tűnt el a házban, a szélhámós megszökött a csomagokkal. Tegnap ilyen manipuláción tetten érték és elfogták.

Hirtelen halál.

Ma reggel a Ferdinánd-téri piacon egy 30—40 év körüli munkás ember összeesett és meghalt. Valószínűleg szív-szélhűdés ölte meg. Holtestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

TAVIRATOK.

A király elutazása.

Budapest, május 25. Ő felsége holnap délután fél 4 órakor a központi pályaudvarról a brucki táborba utazik és június 4-én este tér vissza Budapestre.

Az osztrák delegáció.

Budapest, május, 25. Az osztrák delegációban az ellenzékiek kijelentették: Ki van zárva az, hogy a fölveendő kölcsön más mint törvényhozási uton történjék. Elérkezett a végső pillanat, hogy a parlamenti anarkiának véget vessenek.

Az orosz-japán háború

London, május, 25. Daily Telegraph jelenti Niucsvangból tegnaptól. A japánoknak Port-Arthur ellen való szárazföldi hadműveletei kevés eredménnyel

járnak. Stössel és Fock tábornokok minduntalan ügyes és elszánt kitérésekkel nehezítik meg a japánok előrenyomulását, kik azonban elszántságot és határozottságot mutatnak. Az elmúlt napokban több száz japánt öltek meg.

Tűz a templomban.

Zágráb, máj. 25. A jezsuita templomban pünkösd vasárnapján tűzveszelem ütött ki. Egy asszony napernyőjével igazította meg az egyik ferdén égő gyertyát, mire a gyertyát díszítő papírrózsák tüzet fogtak. Ettől az oltár is lángra gyúlt. A templomban nagy ijedelem támadt. A kifelé való nagy tolongásban többen megsérültek. A tüzet azonban csakhamar sikerült ártalmatlanná tenni és eloltani.

Eltűnt az esküvő előtt.

Bécs, máj. 25. Meinner Rudolf göttingi egyetemi tanár itt tartotta volna esküvőjét és már együtt volt a násznép is, amikor észrevették, hogy a tanár eltűnt.

Titokzatos halál.

Berlin, máj. 25. Pál Frigyes schwe-rini herceg hirtelen halála nagy föltűnést keltett minder felé. Senkinek sem hiszi, hogy a herceg szívbajban szenvedett és az okozta volna halálát. A herceg világiát bírónak lepecsételték.

Gabonatözsde.

Budapest, május 26. Buzakínálát mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Szilárd irányzat mellett 38,000 métermázsra került forgalomba néhány fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek közül rozs és tengeri 5 fillérrel drágább. Idő: szép.

Buza áprilisra	8.30—31
" októberre	8.55—56
Roszs áprilisra	6.73—74
" októberre	5.35—40
Zab áprilisra	5.62—63
" októberre	5.10—15
Tengeri májusra	5.25—26
" júliusra	000—00
Repce augusztusra	11.00—11. 10

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Az esküdtek kisorsolása.** Tegnap délután összeült a törvényszék III. számú tanácsstermében a sorsoló-bizottság és kisorsolta az esküdteket. Jelenvolt Szüts Miklós dr. és Kolbenhayer Kálmán bíró, Galánfy János dr. jegyző. A kisorsolt polgárok nevei, akik az esküdtszéki ülés szak jövő sorozatában bírói tisztelet fognak teljesíteni, a következők:

Rendes esküdtek: Keinhoffer József, ifj. Daku István, Szatmári Péter, Révi Nándor dr., Gyarmati István, Gertner Kálmán, Kálnai Lipót, Fenyő Sándor, Csanak József, Mócz András, Nagy Albert, Bayer Ferenc dr., Petrovits István, Nagy Mihály, Szilágyi Bálint, Szőlősy Dániel, Glük Béla, Komáromi József, Ménes János, Dóczy Emil dr., Kar-

dos Albert dr., Terney Tamás dr., Hoff Lajos, Vértési István, Harsányi Lajos, Bányay József, Szabó József, Mariska György dr., Salánki Mihály, Kerékgyártó József.

Pótesgüdték: Lowy Bernát, Nagy Lajos, Péterfi Benő, Nagy Sándor, Gyémánt Samuel, Polgár József, ifj. Novelli Ede, Jakobovits Henrik, Sallay Mihály, Darvas Pál, Kertész Imre.

§ **Végrehajtás akadályokkal.** Végrehajtónak lenni nem valami kellemes dolog, különösen kisebb községben. Tanu erre Balogh István uram kabai esküdt és községi végrehajtó. Ugyanis 1903. szeptember 2-ára volt kitűzve az árverés Rosenfeld Benő koreszmáros ellen 31 kor. 40 fillér erejéig. Balogh István ment tehát Karra Sándorral Rosenfeldhez, hogy a lefoglalt szekrényt és székeket elhozza. Igen ám, de Rosenfeld gondolt egyet, lefeküdt az ágyba és azt mondta, hogy beteg, de előbb magára zárta az ajtót. Mikor az esküdt megérkezett, hallani sem akart az állítólagos beteg. Végre azok megölték a szoba kulcsát az ablakban és beléptek a szobába. — Midőn aztán akarták vinni a szekrényt, a beteg dühösen föl pattant az ágyból és hirtelen annyi ereje gyűlt, hogy a végrehajtót ellökte s az fölbukott. Tegnap volt ennek a bűnyűnek a főtárgyalása a debreceni kir. törvényszéken Oláh Miklós elnöklése mellett. A vádlottak Révi Sándor dr. védte. A bizonyítási eljárás végzetével a bíróság meghozta ítéletét, mely szerint Rosenfeld Benőt 14 napi fogházra büntették. — Az ítélet ellen a vádlott fölbeszést jelentett be.

§ **Családok porlekedése.** A Lénárd és a Vass család hagyományos verekedésben élt egymással Mikepétesen, mint a Fülemlile két szomszédja: Péter és Pál. Mindent megtettek egymás bosszantására és minden kicsiségen összezördültek. Így történt ez az elmúlt év augusztus 10-én is, amikor mindakét családfő nagyreményű eseményével állott ki térre, hogy megvívják a döntő harcot. A fegyvernek közt szerepelt gereblye, bot, lapát és vasvilla. Az ütlegből aztán mindenkinek kijutott, úgy Lénárd Károlynak és Sándor fiának, mint idősb és ifjabb Vass Gerzonnak. De mégis legtöbbet kapott talán ifj. Vass Gerzon, aki ezért panasza ment a törvényhez. Ügyüket tegnap tárgyalta a debreceni kir. törvényszék, amely előtt vádlottként Lénárt Károly állott súlyos testisértés büntetével vádolva. A vádlottat Kardos Samu dr. védte. A bizonyítási eljárás lefolyása és Bálint Zsigmond alügyész vádbeszéde után a törvényszék fölmentő ítéletet hozott. Az ítéletben a vádlott és védője megnyugodott, az ügyész ellenben semmiségi panaszt jelentett be.

§ **A vasuti sztrájkbizottság bűnpöre.** A budapesti büntetőtörvényszék a vasuti sztrájkbizottság pörében a főtárgyalást június hó 3-ára tűzte ki. A tárgyalásra eddig csak azokat a tanukat idézték meg,

akikre a királyi ügyészség hivatkozott, mert a vizsgálatot mellőzték és így a védelemnek az előzetes vizsgálat alkalmával nem volt módjában tanukra hivatkozni. Most azonban sürgős beadványt írtak a főtárgyalás elnökéhez, dr. Oláh András törvényszéki bírónak, amelyben számos tanu beidézését kérik. Ezek között szerepel gróf Tisza István miniszterelnök, Hieronymi Károly miniszter, Vörös László, Radnay Béla.

szilárd és folyékony
Sarg-féle Szappan
Glycerin
a bőrt fehérré és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.

Glycerin szappan

ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a **legkitünőbb tisztító szernek** bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár, Schauta, Frühwald, Breus Károly és Gusztáv, Schaudlbauer stb. által a legjobb eredménnyel hasznák

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai

Debrecen, kistemplom bazar

Raktárra érkeztek!

Francia batist — Zephyr

Mosó grenadin.

Angol ruha vásznak

Himzett és áttört batist

Mosó kretonok.

!! Oriási választék !!

Óra ékszer és látszer üzlet helyiség áthelyezés.

Tisztelettel értesítjük a t. vevőinket és a n. é. közönséget, hogy a 40 év óta fennálló üzletünket Piac utca 16 szám alól **Huitfiész-házba** Piac-utca 77 szám alatt lévő, motor erőre berendezett

Első Magyar Inga óra gyárunkkal egybekötöttünk.

Készítünk és raktáron tartunk Precision és mindennemű ingaórákat a legolcsóbbtól a legdrágábig, azon felül dus raktár mindennemű zseb és ébresztő órákban arany és ezüst ékszerekben valamint látszerekben is. Minden elő forduló óra javításokat eszközlünk régi órák modern óráká átalakítását a legolcsóbban számítjuk három évi jótállás mellett.

Tisztelettel kérjük a n. é. közönség ezután is becses pártfogást, tisztelettel

Serli Ede utóda **Gasparik Antal** és társa
Első Magyar Inga óra gyárosok, ékszer és látszer kereskedők.

Rohitsi TEMPEL forrás

Étvágyat csinál emésztést előidéz szabályozza a vérkeringést.

KAPHATÓ:

Hoffmann Józsefnél

BUDAPEST, Báthory-utca 8.

Szakszerű munka mégis a legolcsóbb. Vilám mű berendezések kizárólag **FÖLDVÁRY**

L. debreceni első electro-mechanikus készít a legtartósabban Kossuth-utca I sz. az ndvarban. Uj berendezéseknél másfél évi, javításoknál. fél évi díjtalan rendbentartás, villamos műszerek, telefonok, villamos házi csengők felszerelése és villamos zseblámpák raktára.

Telefon 186. villamos házi csengők és telefonok jó karban tartását évi három koronától feljebb vállalom.

Legnagyobb és legnagyobb butor raktár **DEBRECENBEN.**

BUTOROK

a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

Killer Ede

butorgyáros, es. és kir. udvari szállítónál **DEBRECEN,**

főpiac, a főtőzsdével szemben kaphatók, hol ugya legszerényeb mint a legdiszesebb menyasszonyi kelengyék. szobaberendezések sédiszítések kifogástalanul eszközöltetnek.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más ideges állapotba szenved, kérjen iratott, ingyen és bérmentve kaphat a hatlyu szabadó gyógyosztárban.

50 évi siker

ESZÉKI arckenőcs és eszéki Szalvator szappan

Eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőrt összes tisztátalanságát.

Valódi csak is a **DIENES J.-C.** Szalvator gyógytárában ESZÉKEN, Felsőváros

1 tégly eszéki arckenőcs ára 70 fill. és 1 kor 1 érb. Szalvator szappan ára 1 kor. 1 tégly kézi paszta ára 1 kor. 20 fill. Lyon rizspor kis doboz 1 kor. nagy doboz 2 kor. Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatré szektől és megfelelnek tökéletesen a 71,012 szám o o o B. m. rendelkeznek. o o

Főraktár Budapesten **Török József** gyógyyszerésznél. VI. Király-utca 12. és Andrássy ut 29.

Lipik SZLAVONIÁBAN elsörendü fürdöhely **Egyetlen jödtartalmu alkalikus hőforrás (64.C.) a kontinensen.**

A lonjavölgyi vasut állomása (Dugosellon át). Azonkívül Pakrac-Lipik déli vasut állomása. Kitüntetve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüssel,

Elsörangu hévvizes fürdök, vizgyógyintézet, Bulling-féle inhalatorium, diaetikus konyha; gyermekszanatorium, katonatiszti gyógyház. Fényesen berendezett gyógyteremkavéház és éttermek, nagy szabásu park, fedett sétány, térszene kitünö gyógy szállodák, villamos világítás.

Feldümulhatatlan hatásu gyomor-; bél-, gégeés egyéb hurutoknál, köszvénynél és csuzos bajoknál, ischiasnál, csontbajoknál ha, surbeli izzadmányoknál, valamint minden mirigy és vérbetegségnél A fürdőidény alatt tiz kiváló orvos rendel.

Lipiki hévviz szétküldése közvetlenül a forrástól, továbbá Édeskuty L. cégtől Budapesten.

Lipikai forrássó közvetlen a fürdőigazgatóságnál rendelhető. — Bővebb felvilágosítással szolgál

a fürdőigazgatóság.

Tóth Gyula vaskereskedő.

Piac-utca 20 és 27.

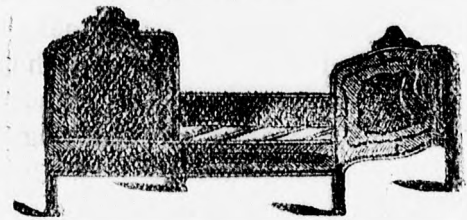

Gyermek kocsik

Tavaszi idényre.

Méhészeti cikkek különlegességei kerti padok és vasbutorok, kertészeti szerszámok.

Fűület és butor vasalások, gazdasági felszerelések.

egyszerütől a legdiszesebb kiállításban, fürdőkádák és jég szekrények legolcsóban beszerezhető.

SPECIALISTA sérvkötőkhenl

Ujdonság! Arak: Egyoldalu 12 korona Kétoldalu 24 korona

Cs. és kir. szab. Keleti féle „Gummi-sérvkötő”

szarvastör véccével és biztonsági övvel különösen gyenge és nyomást nem tűrhető egyéneknek kitünö szolgálatot tesz. éjjeli használatra melegen ajánlható

Ára: Egyoldalu 10 korona. Kétoldalu 20 korona.

Sérvkötők valódi angol acél rugóval egyszerű de igen szolid és tartós kivitelben! Arak 6-8-10 korona. Testgyógyászati gyártásban teljes jóállás és legjutányosabb árak mellett készülnek továbbá:

- Műlátsák és műkezek amputáltak részére.
- Rútiák és egyeres-arlók ferdénntöttek részére.
- Író és lánggépek, cromb-, térd- és bokaizület gyuladása stb.
- Eszközök, gycmorhaj, vándorvese, köldöksérv és lógó has ellen 7-24 koronáig.
- Havibajkötők, 5-11 koronáig, Gumigöresérharisnyak, 3-15 koronáig, besetartók, 0.5C-4 koronáig (Suspensor) stb.

Legujabb szerkezetü

Betegtolókocsik és székek

lábbaddozók és rokkantak számára, elismert legjobb minőség, eredeti gyári árak mellett! Ujdonság! Igen célszerű!

Cs. és k. sz. szagtalan higienikus szobaürszék (closet) égmentesen zárható fedéllel!

losetpapir-tartók, eredeti angol klosetpapiros, higienikus köpöcsészék, irrigátorok, fecskendők, gömbök, inhaláló-gépek, pórcsapok (katheter) valamint a betegápoláshoz és betegkényelemhez való összes cikkek gyári raktára.

Fontos cséplőgéptulajdonosok részére! **Mentőszekrények** első segélyhez, legujabb miniszteri előírás szerint Valódi francia óvszer-különlegességek eredeti párisi csomagolásban! Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos és ártalmatlan! Arak Gummi 2-12 koronáig. Hályog 6-12 koronáig.

Női óvszerek (Pessarium oclusivum) Mensinga tanár új módszere szerint, több mint 100-szori használatra. Orvosi rendelésre adatik ki! Ára ko 3-5. Bevetett készülek hozzá kor 3-. Női biztonsági szivacs, ára tucatonként kor. 4-12. **Legujabb** 1903-4. évi. körülbelül 3000 díszes **Uj! Auto Vaginal Spray! Uj!** ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett a legbiztosabb és legkényelmesebb női küldj ingyen és bérmentve. **Uj!** a legbiztosabb és legkényelmesebb női különlegesség, ára kor. 15-.

Keleti J., műszergyáros Budapest, IV. Koronaherceg-u. 17.

(a főtisztelendő Servita-rend zárda-palotában.)

Gyár: Központi városház. Alapitva 1878.

Figyelmeztetés! Ezen hirdetésre való hivatkozással, továbbá ezen hirdetésnyel küldésvel 20 kor. felülbévesárlásnál — Gummiárunknál 20 százalék kedvezményt nyujtok.